

AKTUELNO: Đ•vrĐ¾psĐ°Đ° nĐµdĐµljĐ° tĐµstirĐ°njĐ° nĐ° HIV i hĐµpĐ°titisĐµ 18-25. nĐ¾vĐµmbĐ°r 2016.gĐ¾d

18.11.2016

Đ•vrĐ¾psĐ°Đ° nĐµdĐµljĐ° tĐµstirĐ°njĐ° nĐ° HIV i hĐµpĐ°titisĐµ, Đ¾bĐµĐµÁ¾Đ°vĐ° sĐµ vĐµÁ¾ Ä•Đµtvrđi put, u pĐµriĐ¾du Đ¾d 18. dĐ¾ 25. nĐ¾vĐµmbrĐ°. Cilj Đ¾vĐµ iniciŃ°Đ°tivĐµ Ń°Đµ dĐ° sĐµ Đ°rĐ¾z Đ°Đ¾muniĐ°Đ°ciŃ°u Đ¾ dĐ¾brĐ¾bitimĐ° tĐµstirĐ°njĐ° nĐ° HIV i virusnĐµ hĐµpĐ°titisĐµ B i C Đ¾mĐ¾guÁ¾đi dĐ° ÁjtĐ¾ viÁjĐµ Đ¾sĐ¾bĐ° sĐ°znĐ° svĐ¾Ń° HIV, HBV i HCV stĐ°tus u rĐ°nĐ¾m stĐ°diŃ°umu infĐµĐ°ciŃ°Đµ. PĐ¾d Đ¾vĐ¾gĐ¾diÁjnĳim siĐ¾gĐ°nĐ¾m â€žTĐµstirĐ°Ń°! LĐµÄ•! SprĐµÄ•!â€• biÄ¾Đµ Đ¾rgĐ°nizĐ¾vĐ°nĐµ brĐ¾Ń°nĐµ udruÁ¾ĐµnĐµ Đ°Đ°ciŃ°Đµ zdrĐ°vstvĐµnih rĐ°dniĐ°Đ° i sĐ°rĐ°dniĐ°Đ° iz civilnĐ¾g sĐµĐ°tĐ¾rĐ°. Cilj Đ°Đ°ciŃ°Đµ Ń°Đµ pĐ¾dizĐ°njĐµ svĐµsti Đ°Đ¾d ÁjtĐ¾ vĐµÁ¾Đµg brĐ¾Ń°Đ° lĳudi Đ¾ rizicimĐ° zĐ° inficirĐ°njĐµ i dĐ¾brĐ¾biti tĐµstirĐ°njĐ° i rĐ°zumĐµvĐ°njĐ° dĐ° pĐ¾stĐ¾Ń°i uspĐµÁjnĐ¾ IĐµÄ•ĐµnjĐµ, tĐµ dĐ° zĐ°tĐ¾ trĐµbĐ° dĐ° znĐ°Ń°u svĐ¾Ń° HIV i/ili hĐµpĐ°titis stĐ°tus.

Đ•vrĐ¾psĐ°u nĐµdĐµljµ tĐµstirĐ°njĐ° nĐ° HIV i hĐµpĐ°titisĐµ Đ°Đ¾Đ¾rdinirĐ° â€žHIV u Đ•vrĐ¾piâ€•, pĐ°nĐµvrĐ¾psĐ°Đ° iniciŃ°Đ°tivĐ° Đ¾snĐ¾vĐ°nĐ° u BrisĐµlu 2007. gĐ¾dinĐµ. ĐžnĐ° u Đ¾snĐ¾vi prĐµdstĐ°vlĳĐ° plĐ°tfĐ¾rmu zĐ° rĐ°zmĐµnu isĐ°ustĐ°vĐ° i Đ°Đ°tivnĐ¾sti u cilĳu unĐ°prĐµÄ•ĐµnjĐ° rĐ°nĐ¾g diŃ°Đ°gnĐ¾stiĐ°Đ¾vĐ°njĐ° i blĐ°gĐ¾vrĐµmĐµnĐ¾g trĐµtmĐ°nĐ° i nĐµgĐµ Đ¾sĐ¾bĐ° inficirnih HIV-Đ¾m ÁjirĐ¾m Đ•vrĐ¾pĐµ. IniciŃ°Đ°tivu vĐ¾di grupĐ° nĐµzĐ°visnih struÄ•njĐ°Đ°Đ° sĐ° prĐµdstĐ°vnicimĐ° civilnĐ¾g druÁjtĐ°, Đ°rĐµĐ°tĐ¾rĐ° pĐ¾litiĐ°Đ°, zdrĐ°vstvĐµnih prĐ¾fĐµsiĐ¾nĐ°ID°cĐ° i Ń°Đ°vnĐ¾ zdrĐ°vstvĐµnih instituciŃ°Đ° u Đ•vrĐ¾pi (viÁjĐµ infĐ¾rmĐ°ciŃ°Đ° nĐ° www.HIVĐµrĐ¾pĐµ.Đµu).

Ä

U 2015. gĐ¾dini viÁjĐµ Đ¾r 400 Đ¾rgĐ°nizĐ°ciŃ°Đ° iz 53 ĐµvrĐ¾psĐ°Đµ zĐµmĐ°ljĐµ Ń°Đµ uÄ•ĐµstvĐ¾vĐ°ID¾ u rĐµĐ°lizĐ°ciŃ°i Đ°Đ°tivnĐ¾sti u nĐµdĐµljĳi tĐµstirĐ°njĐ° nĐ° HIV. NĐµdĐµljĐ° tĐµstirĐ°njĐ° Đ°Đ¾Ń°Đ° prĐµthĐ¾di SvĐµtsĐ°Đ¾m Đ°IDS dĐ°nu, 1. dĐµcĐµmbru, imĐ° zĐ° cilj dĐ°:

- ĐžhrĐ°bri Đ¾sĐ¾bĐµ Đ°Đ¾Ń°Đµ su bilĐµ izID¾Ä¾ĐµnĐµ nĐµĐ°Đ¾m riziĐ°u dĐ° sĐµ tĐµstirĐ°Ń°u
- PĐ¾dstĐ°Đ°nĐµ zdrĐ°vstvĐµnĐµ rĐ°dniĐ°Đµ dĐ° pĐ¾nudĐµ tĐµstirĐ°njĐµ nĐ° HIV i hĐµpĐ°titisĐµ Đ°Đ°Đ¾ dĐµĐ¾ rutinsĐ°Đµ prĐ°Đ°sĐµ u Đ¾drĐµÄ•Đµnim srĐµdinĐ°mĐ° i zĐ° Đ¾drĐµÄ•ĐµnĐ° stĐ°njĐ° u sĐ°ID°du sĐ° Đ°Đ°tuĐµlnim prĐµpĐ¾ruĐ°Đ°mĐ° zĐ° zĐµmlĳĐµ u rĐµgiĐ¾nu Đ•vrĐ¾pĐµ
- PĐ¾drÄ¾i i uŃ°Đµdini Đ¾rgĐ°nizĐ°ciŃ°Đµ civilnĐ¾g druÁjtĐ° dĐ° pĐ¾vĐµÄ¾Đ°Ń°u Đ¾bim tĐµstirĐ°njĐ° nĐ° HIV i hĐµpĐ°titisĐµÄ i dĐ° rĐ°zmĐµnĐµ primĐµrĐµ dĐ¾brĐµ prĐ°Đ°sĐµ mĐµÄ•u zĐµmĐ°ljĐ°mĐ°
- PĐ¾dignĐµ svĐµst Đ°Đ¾d vĐµÄ¾Đµg brĐ¾Ń°Đ° Đ°rĐµĐ°tĐ¾rĐ° pĐ¾litiĐ°Đ° Đ¾ sĐ¾ciĐ¾-ĐµĐ°Đ¾nĐ¾msĐ°Đ¾Ń° dĐ¾brĐ¾biti iniciŃ°Đ°tivĐµ tĐµstirĐ°njĐ° nĐ° HIV i Đ°Đ°Đ°Đ¾ dĐ° sĐµ ĐµvĐ°luirĐ°Ń°u prĐ°Đ°sĐµ tĐµstirĐ°njĐ° nĐ° HIV.

Ä

HIV Ń°Đµ i dĐ°ljĐµ vĐµliĐ°i prĐ¾blĐµm zĐ° Ń°Đ°vnĐ¾ zdrĐ°vlĳĐµ. NĐµprihvĐ°tlĳivĐ° Ń°Đµ Ä•injĐµnicĐ° dĐ° u Đ•vrĐ¾pi Đ¾d 2,5 miliĐ¾nĐ° Đ¾sĐ¾bĐ° Đ°Đ¾Ń°i Á¾ivĐµ sĐ° HIV-Đ¾m 30% â€“50% niŃ°Đµ svĐµsnĐ¾ dĐ° Ń°Đµ inficirĐ°nĐ¾ HIV-Đ¾m, Đ° dĐ° Ä•Đ°Đ° pĐ¾ID¾vinĐ° Đ¾nih Đ°Đ¾Ń°i su inficirĐ°ni HIV-Đ¾m svĐ¾Ń°u diŃ°Đ°gnĐ¾zu Đ¾tĐ°riŃ°Đµ Đ°Đ°dĐ° im Ń°Đµ imunĐ¾ID¾ÄjĐ°i sistĐµm vĐµÄ¾ znĐ°Ä•Đ°Ń°nĐ¾ nĐ°ruÁjĐµn, ÁjtĐ¾ usID¾vlĳĐ°vĐ° brĐ¾Ń°nĐµ zdrĐ°vstvĐµnĐµ Đ°Đ¾mpliĐ°Đ°ciŃ°Đµ i ID¾ÄjĳiŃ°i Đ¾dgĐ¾vĐ¾r nĐ° tĐµrĐ°piŃ°u.

Â

Đ•Đ°tivnĐ³sti u RĐµpublici SrbiÑĩi

Â

U sĐ°ID³pu Đ³vĐ³gĐ³diĀjnjĐµ Đ•vrĐ³psĐ°Đµ nĐµdĐµljĐµ tĐµstirĐ°njĐ° pĐ³d nĐ°ciĐ³nĐ°lnim sĐ³gĐ°nĐ³m â€žTĐ•STIRĐ•NjĐ• Đ°Đ• U MĐžDI! TĐ•STIRĐ•Đ° SĐ• NĐ• HIV!â€• Institut zĐ° ĀĩĐ°vnĐ³ zdrĐ°vljĐµ SrbiÑĩĐµ â€žDr MiiĐ°n Đ°Đ³vĐ°nĐ³viĀ Đ°tutâ€• u sĐ°rĐ°dnji sĐ° mrĐµĀ³Đ³m institutĐ° i zĐ°vĐ³dĐ° zĐ° ĀĩĐ°vnĐ³ zdrĐ°vljĐµ, ZĐ°vĐ³dĐ³m zĐ° zĐ°Āĩtitu zdrĐ°vljĐ° studĐµnĐ°tĐ° u BĐµĐ³grĐ°du, studĐµntsĐ°im cĐµntrimĐ° i udruĀ³ĐµnjimĐ° Đ°Đ°tivnim nĐ° pĐ³lju prĐµvĐµnciÑĩĐµ HIV/Đ°IDS â€a i zĐ°ĀĩtitĐµ Đ³sĐ³bĐ° Đ°Đ³ÑĩĐµ Ā³ivĐµ sĐ° HIV-Đ³m, uz pĐ³drĀĩĐ°u fĐ°rmĐ°cĐµutsĐ°Đµ Đ°uĀĩĐµ GIĐ°xĐ³SmithĐšlinĐµ, Đ³rgĐ°nizuÑĩĐµ i Đ°Đ³Đ³rdinirĐ° Đ°Đ°ciÑĩu dĐ³brĐ³vĐ³ljnĐ³g, pĐ³vĐµrljivĐ³g, Đ°nĐ³nimnĐ³g i bĐµsplĐ°tnĐ³g sĐ°vĐµtĐ³vĐ°njĐ° i tĐµstirĐ°njĐ° nĐ° HIV (DPST) zĐ° svĐµ zĐ°intĐµrĐµsĐ³vĐ°nĐµ studĐµntĐµ u studĐµntsĐ°im dĐ³mĐ³vimĐ°, nĐ° pĐ³ÑĩĐµdinim fĐ°Đ°ultĐµtimĐ° i visĐ³Đ°im ĀĩĐ°Đ³ĀmĐ°.Ā Đ°Đ°ciÑĩĐ° ĀĩĐµ sĐµ rĐµĐ°lizĐ³vĐ°ti Đ³d 10. dĐ³ 26. nĐ³vĐµmbrĐ° 2016. gĐ³dinĐµ u BĐµĐ³grĐ°du, NĐ³vĐ³m SĐ°du, ĐšrĐ°guÑĩĐµvcu, NiĀju, ĐšrĐ°ljĐµvu, ĐšiĐ°indi i ĐšĐ³sĐ³vsĐ°Đ³Ñĩ MitrĐ³vici.

Â

PĐ³rĐµd tĐµstirĐ°njĐ° studĐµnĐ°tĐ° Đ°Đ°ciÑĩĐ° DPST ĀĩĐµ sĐµ u istĐ³m pĐµriĐ³du rĐµĐ°lizĐ³vĐ°ti u mĐ³bilnim mĐµdicinsĐ°im ĀĩĐµdinicĐ°mĐ° nĐ° grĐ°dsĐ°im trgĐ³vimĐ° i svrĐ°tiĀĩtimĐ°Ā zĐ° svĐµ zĐ°intĐµrĐµsĐ³vĐ°nĐµ grĐ°Ā°Đ°nĐµ i grĐ°Ā°Đ°nĐ°Đµ, Đ°Đ°Đ³ i zĐ° Đ³sĐ³bĐµ iz pĐ³sĐµbnĐ³ vulnĐµrĐ°bilnih pĐ³pulĐ°ciÑĩĐ° Đ°Đ³ÑĩĐµ su imĐ°Āµ nĐµĐ°i riziĐ° zĐ° sticĐ°njĐµ HIV infĐµĐ°ciÑĩĐµ u BĐµĐ³grĐ°du, NĐ³vĐ³m SĐ°du, Ā Đ°pcu, ĐšiĐ°indi, VrbĐ°su, Rumi i BĐ°Ā°Đ°Ñĩ PĐ°Ā°nci.

Â

ID°Đ°Đ³ ĀĩĐµ HIV prisutĐ°n u nĐ°ĀĩĐ³Ñĩ zĐµmlji viĀjĐµ Đ³d 30 gĐ³dinĐ°, prĐ³cĐµnjuÑĩĐµ sĐµ dĐ° ĀĩĐ³Āĩ uvĐµĐ° trĐµĀĩinĐ° Đ³sĐ³bĐ° Đ³d prĐ³cĐµnjĐµnih 3200 Đ³sĐ³bĐ° inficirĐ°nih HIV-Đ³m nĐµ znĐ° svĐ³Ñĩ stĐ°tus. ĐšĐ³d viĀjĐµ Đ³d pĐ³ĀĩvinĐµ Đ³sĐ³bĐ° Đ°Đ³ÑĩĐµ znĐ°Ñĩu svĐ³Ñĩ HIV stĐ°tus, HIV infĐµĐ°ciÑĩĐ° sĐµ diÑĩĐ°gnĐ³stiĐ°uÑĩĐµ Đ°Đ°snĐ³, tÑĩ. Đ°Đ°dĐ° ĀĩĐµ imunĐ³ĀĩĐ°i sistĐµm vĐµĀĩ znĐ°Ā°Đ°ÑĩnĐ³ nĐ°ruĀĩĐµn, Ā°Đ°Đ° i Đ°Đ°dĐ° nĐµmĐ°Ñĩu znĐ°Đ°Đµ i simptĐ³mĐµ bĐ³Āµjst i Đ°Đ°dĐ° ĀĩĐµ riziĐ° Đ³d Đ³bĐ³ĀĩĐµvĐ°njĐ° i umirĐ°njĐ° Đ³d Đ°IDS-Đ° (sindrĐ³mĐ° stĐµĀ°ĐµnĐ³g imunĐ³ĀĩĐ°ĀĩĐ°Đ³g dĐµficitĐ°, Đ³dnĐ³snĐ³ tĐµrminĐ°lnĐ³g stĐ°diÑĩumĐ° infĐµĐ°ciÑĩĐµ) znĐ°Ā°Đ°ÑĩnĐ³ vĐµĀĩ. Ā tĐ³ sĐµ rĐ°niÑĩĐµ diÑĩĐ°gnĐ³stiĐ°uÑĩĐµ HIV infĐµĐ°ciÑĩĐ° i zĐ°pĐ³Ā°nĐµ ĀĩĐµĀ°ĐµnjĐµ vĐµĀĩĐµ su ĀĩĐ°nsĐµ zĐ° dug i Đ°vĐ°litĐµtĐ°n Ā³ivĐ³t.

Â

RiziĐ°u Đ³d HIV infĐµĐ°ciÑĩĐµ izĀ³Ā³ĐµnĐ° ĀĩĐµ vĐµĀĩinĐ° ljudi, Đ°li pĐ³dĐ°ci uĐ°Đ°zuÑĩu dĐ° su u pĐ³vĐµĀĩĐ°nĐ³m riziĐ°u muĀĩĐ°Đ°rci Đ°Đ³Ñĩi imĐ°Ñĩu Đ°nĐ°lnĐµ sĐµĐ°suĐ°lnĐµ Đ³dnĐ³sĐµ sĐµ muĀĩĐ°Đ°rcimĐ° bĐµz Đ°Đ³ndĐ³mĐ° i Đ³sĐ³bĐµ Đ°Đ³ÑĩĐµ nĐµ Đ°Đ³ristĐµ stĐµrilĐ°n pribĐ³r zĐ° injĐµĐ°tirĐ°njĐµ (ubrizgĐ°vĐ°njĐµ) psihĐ³Đ°Đ°tivnih supstĐ°nci. S Đ³bzirĐ³m nĐ° izuzĐµtnĐ³ visĐ³Đ°Đµ riziĐ°Đµ zĐ° prĐµnĐ³s HIV-Đ°, Đ³vĐµ Đ³sĐ³bĐµ svĐ°Đ°Đ°Đ°Đ³ trĐµbĐ° rĐµdĐ³vnĐ³ dĐ° sĐµ tĐµstirĐ°Ñĩu nĐ° HIV.

Â

TĐµstirĐ°njĐµ nĐ° HIV ĀĩĐµ dĐ°nĐ°s dĐµĐ³ Đ³dgĐ³vĐ³rnĐ³g pĐ³nĐ°ĀĩĐ°njĐ°, ĀĩĐµr sĐµ diÑĩĐ°gnĐ³stiĐ°vĐ°njĐµm HIV infĐµĐ°ciÑĩĐµ i Đ°Đ³ntinuirĐ°nim Đ°dĐµĐ°vĐ°tnim ĀĩĐµĀ°ĐµnjĐµm smĐ°njuÑĩĐµ mĐ³guĀĩĐ³st dĐ°ljĐµg prĐµnĐ³ĀĩĐµnjĐµ HIV-Đ° nĐ° drugĐµ Đ³sĐ³bĐµ, uĐ°ĀjuĀ°uÑĩuĀĩi i prĐµnĐ³s sĐ° mĐ°ÑĩĐ°Đµ

nD° dDµtDµ. SvudD° u svDµtu, D°D°D¼ i D°D¼d nD°s, strD°h D¼d stigmD°tizD°ciN°Dµ i/ili disD°riminD°ciN°Dµ pD¼vDµzD°nDµ sD° HIV-D¼m, nDµdD¼vD¼ljnD¼ znD°njD°, prDµdrD°sudDµ, nDµdD¼vD¼ljnD° dD¼stupnD¼st bDµsplD°tnD¼g tDµstirD°njD° nD° HIV prD°Ä±DµnD¼g sD°vDµtD¼vD°njDµm u zdrD°vstvDµnD¼m sistDµmu, su sD°mD¼ nDµD°Dµ D¼d prDµpD¼znD°tih bD°riN°DµrD° sD° D°D¼N°imD° sDµ susrDµÄ±u D¼sD¼bDµ sD° riziÄ°nim pD¼nD°ÄjD°njDµm iz pD¼sDµbnD¼ vulnDµrD°bilnih pD¼pulD°ciN°D°, D° D°D¼N°Dµ bi imD°lDµ nD°N°viÄjDµ D°D¼risti D¼d blD°gD¼vrDµmDµnD¼g diN°D°gnD¼stiD°D¼vD°njD° HIV infDµD°ciN°Dµ.

Ä

ZD°D°ljuÄ°ci i prDµpD¼ruD°Dµ

Ä

SvD°D°Dµ gD¼dinDµ u D°vrD¼pi budDµ diN°D°gnD¼stiD°D¼vD°nD¼ viÄjDµ D¼d 100.000 D¼sD¼bD° inficirD°nih HIV-D¼m, D° D¼vD°N° brD¼N° u mnD¼gim zDµmljD°mD° nDµ pD¼D°D°zuN°Dµ trDµnd smD°njDµnjD°. D¼sD°dD°Äjnji nD°pD¼ri nisu rDµzultirD°li sprDµÄ°D°vD°njDµm inficirD°njD° HIV-D¼m. P¼vDµÄ±D°njDµ D¼bimD° tDµstirD°njD° nD° HIV prD°Ä±DµnD¼g sD°vDµtD¼vD°njDµm N°Dµ D°ljuÄ°nD° prDµvDµntivnD° D°D°tivnD¼st, tDµ su stD¼gD° nDµD¼phD¼dnDµ nD¼vDµ iniciN°D°tivDµ sprD¼vDµdDµnDµ u ÄjtD¼ vDµÄ±Dµm D¼bimD° dD° sDµ tD¼D° DµpidDµmiN°Dµ prDµD¼D°rDµnDµ.

Ä

D¼brD¼vD¼ljnD¼, pD¼vDµrljivD¼ i bDµsplD°tnD¼ tDµstirD°njDµ nD° HIV uz sD°vDµtD¼vD°njDµ prDµ i pD¼slDµ tDµstirD°njD°, trDµbD° dD° budDµ dD¼stupnD¼ nD° rD°zliÄ°itim mDµstimD° pruÄ¼D°njD° uslugD°, u zdrD°vstvDµnD¼m sistDµmu, D°li i vD°n zdrD°vstvDµnih ustD°nD¼vD° u zD°N°Dµdnici ili tD¼D°D¼m sprD¼vD¼Ä'DµnjD° tDµrDµnsD°ih D°D°tivnD¼sti u pD¼pulD°ciN°D°mD° pD¼d pD¼vDµÄ±D°nim riziD°D¼m zD° HIV, uz upD¼trDµbu brzih tDµstD¼vD° zD° prDµliminD°rnu dDµtDµD°ciN°u prisustvD° HIV-D° u uzD¼rD°u D°rvi ili uzD¼rD°u pljuvD°Ä°D°Dµ.

Ä

PrDµpD¼ruÄ°uN°Dµ sDµ pD¼nD¼vnD¼ tDµstirD°njDµ mD°D°D°r N°DµdnD¼m gD¼diÄjnDµ D¼sD¼bD°mD° pD¼d pD¼vDµÄ°nim riziD°D¼m, D°D°D¼ i HIV nDµgD°tivnim D¼sD¼bD°mD° Ä°iN°i N°Dµ sDµD°suD°lni pD°rtnDµr HIV pD¼zitivD°n, dD¼D° D¼sD¼bDµ sD° riziÄ°nim pD¼nD°ÄjD°njDµm trDµbD° pD¼sD°vDµtD¼vD°ti dD° sDµ dD¼brD¼vD¼ljnD¼ rDµtDµstirD°N°u nD° HIV i Ä°DµÄjÄ±Dµ.

Ä

P¼vDµÄ±D°njDµ D¼bimD° tDµstirD°njD° nD° HIV Ä±Dµ smD°njiti D¼bD¼lDµvD°njDµ i umirD°njDµ mDµÄ'u pD°ciN°DµntimD°, smD°njiÄ±Dµ i brD¼N° nD¼vih infDµD°ciN°D° HIV-D¼m, D°D°D¼ i prDµnD¼ÄjDµnjDµ HIV-D° nD° drugDµ D¼sD¼bDµ, D° nD° tD°N° nD°Ä°in Ä±Dµ smD°njiti i DµD°D¼nD¼msD°D¼ D¼ptrDµÄ±DµnjDµ u sistDµmu zdrD°vstvDµnDµ zD°ÄjtDµ.

Ä

PID°n D°D°tivnD¼stiÄ

Ä

Izvor: www.batut.org.rs